

TRIBUNALUL BUCURESTI
SECTIA A III-A CIVILA
DOSAR NR. 32439/3/2020

DOMNULE PRESEDINTE,

Subscrisa ASOCIATIA EUROCOMUNICARE cu sediul in Bucuresti, Str. Dej nr. 65, ap. 1, Sector 1, reprezentata legal de Alina Bârgăoanu si conventional de SCA SEIDNER, COMAN si FUDULI unde intelegem sa ne stabilim si domiciliul procesual, cu sediul in Bucuresti. Intr. Lt. Av. Marcel Andreescu nr. 59, et. 3, Sector 1, adresa de email: office@scf.ro, in temeiul dispozitiilor art. 205 si urmatoarele NCPC, in termen legal, formulam prezenta

INTAMPINARE

Impotriva cererii de chemare in judecata formulata de reclamantul **PIPEREA GHEORGHE** in dosarul sus rubricat, prin care acesta solicita ca instanta sa constate caracterul ilicit al faptelor savarsite de subscrisa cu referire la publicarea studiului "*Infodemia COVID-19 in Romania- O analiza a dezinformarii in spatiul digital*", publicat pe site-ul web al asociatiei noastre in luna octombrie 2020 si preluat ca atare de catre organe de presa si SNSPA, obligarea subscrisei la retragerea din spatiul public/web a studiului mentionat, obligarea in solidar a subscrisei la plata de daune morale, de *daune punitive* (!) si cheltuieli de judecata, si nu in cele din urma, obligarea paratelor la prezentarea de *scuze publice* (!), **urmand sa constatati ca toate pretentiile deduse judecatii sunt netemeinice si nelegale, pe cale de consecinta solicitandu-va sa le respingeti in tot.**

I. Chestiune prealabila:

Materialul dedus judecatii are caracterul unui raport/studiu stiintific elaborat de catre o echipa de cercetatori si de experti care isi desfasoara activitatea preponderent in mediul academic si care participa la viata sociala si la dezbaterile publice folosind expertiza academica, experienta de cercetare, cunoasterea in domeniul stiintelor sociale in scopuri publice/ sociale prin intermediul ASOCIATIEI EUROCOMUNICARE ai carei membri si colaboratori sunt.

Toate aceste aspecte au fost explicate in detaliu atat in partea 1 a studiului incriminat, intitulata "Rezumat executiv", cat si in partea a 11-a a studiului intitulata "Echipa".

Dupa cum a fost mentionat in cele de mai sus, raportul/studiul a fost realizat prin participare voluntara a membrilor echipei, el neavand la baza nicio finantare din partea unui organism public sau privat.

Tot asa, s-a mentionat ca ASOCIATIA EUROCOMUNICARE reprezinta un hub creativ de cercetare, consultanta si formare in domeniul comunicarii digitale, fiind deservit de cercetatori si experti cu vasta experienta in acest domeniu, misiunea asociatiei fiind aceea de a analiza trasaturile noului ecosistem de comunicare intr-o maniera analitica, stiintifica, simultan aplicata si orientata spre solutii.

DOMNULUI PRESEDINTE AL TRIBUNALULUI BUCURESTI

SECTIA A III-A CIVILA

Cat priveste pe reprezentantul legal al asociatiei chemate in judecata, subsemnata Alina Bârgăoanu sunt profesor universitar, expert in domeniul comunicarii, in special in domeniul analizei si combaterii dezinformarii din mediul digital, decan al Facultății de Comunicare și Relații Publice (SNSPA); editorialist Gandul; membru al consiliului consultativ al Observatorului European pentru Media Digitale (European Digital Media Observatory - EDMO); membru afiliat al European Center of Excellence for Countering Hybrid Threats, Helsinki; autor al volumului #FAKENEWS. *Noua cursă a înarmării* (Evrika Publishing, București, 2018); visiting fellow la Minda de Gunzburg Center for European Studies, Harvard University (octombrie 2018-martie 2019); expert în cadrul Grupului la nivel înalt pentru combaterea știrilor false și a dezinformării din mediul online - Comisia Europeană (2018); bursier Fulbright (2001- 2002). Domeniile mele de interes includ fake news și dezinformarea din mediul online, comunicarea strategică, educația tehnologică și digitală, modalități de reglementare a mediului online, relația transatlantică.

II. Continutul studiului si modalitatea de realizare:

Raportul "*Infodemia COVID-19 in Romania- O analiza a dezinformarii in spatiul digital*" si-a propus sa exploreze intr-o maniera cat mai clara si mai analitica tiparele dezinformarii la care este expus publicul roman confruntat cu explozia de informatii false, trunchiate si/ sau daunatoare pentru sanatatea publica cauzate de raspandirea pandemiei de COVID-19 in Romania, fenomen cunoscut sub numele de "infodemie", un termen consacrat de catre Organizatia Mondiala a Sanatatii ce face referire la supraabundenta de informatii care ii impiedica pe cetateni sa identifice sursele credibile si corecte de informatii tocmai atunci cand au mai multa nevoie de orientare.

Echipa a realizat o analiza a postarilor de pe rețelele sociale, a articolelor si a imaginilor selectate din 82 de surse care au pus in circulatie informatii false/inselatoare/ trunchiate si naratiuni toxice despre pandemie, fiind colectate si analizate in acest sens 150 de materiale care au circulat in mediul online in perioada 15 martie-9 octombrie 2020.

Pentru evaluarea interactiunilor generate de articolele publicate pe Facebook, in cadrul grupurilor si paginilor unde acestea au fost distribuite, precum si pentru masurarea audientei totale atinse, s-a utilizat instrumentul CrowdTangle (<https://www.crowdtangle.com/>), o aplicatie complexa achizitionata de Facebook, capabila sa masoare in timp real interactiunile generate si audienta totala atinsa.

Asa cum am aratat in cuprinsul studiului, acesta a avut o tema clara, un scop bine precizat, o metodologie transparenta, instrumente obiective adaptate scopului urmarit si o coerență in abordare, fiind axat pe analiza infodemiei si a dezinformării in sens larg, data fiind aria de competenta a echipei care l-a realizat.

La punctul 4, intitulat "Infodemia COVID-19 in Romania", au fost explicate premisele aparitiei si diseminarii informatiilor false, inselatoare, trunchiate, manipulative si daunatoare pentru sanatatea publica in spatiul online, toata aceasta invazie de informatii fiind preluata si amplificata de numeroase publicatii, site-uri, comunitati, grupuri si persoane cu zeci de mii de urmasitori pe Facebook care au contribuit, in acest fel, la crearea si viralizarea dezinformarii despre COVID-19.

În mod concret, cele 82 de surse selectate au fost distribuite în patru grupe egale, 22 de site-uri, 20 de grupuri publice de Facebook, 20 de pagini de Facebook și 20 de profiluri ale unor persoane cu mii de urmăritori pe Facebook. Așa cum am arătat în cuprinsul studiului, la punctul 5 intitulat "Metodologie", sursele au fost identificate în baza căutării unor cuvinte și teme-cheie folosite în demersurile de dezinformare/creare a confuziei cu privire la pandemia de COVID-19 din România ordonate în funcție de numărul de urmăritori, așa cum rezulta din punctul 10 al raportului intitulat "Anexe".

Prin urmare, așa cum rezulta din cele de mai sus, alegerea a avut la bază criterii obiective, nimeni neavând niciun fel de dorință sau interes de a procura reclamantului un neajuns, aspect asupra cărui vom reveni în cele ce succed.

În aceste condiții, este greu de înțeles cum o persoană cu o impresionantă pregătire academică poate să găsească temeiuri pentru a pretinde încălcări ale demnității sale în cuprinsul unui studiu științific și cum o asemenea lucrare cu o metodologie, echipă și teluri precizate poate să constituie în sine un suport al unei fapte ilicite.

III. In fond:

O primă precizare este aceea că raportul/studiul incriminat nu reflectă opiniile subiective/arbitrare ale autorilor. Dimpotrivă, el pleacă de la o bună înțelegere a literaturii de specialitate menționată în amanunț în lucrare, raportată la direcțiile de cercetare asumate.

Am utilizat termenul-umbrelă de "dezinformare" pentru a ne referi la multiplele ipostaze ale maladiilor comunicative din spațiul online și pentru a urmări măsura în care se manifestă în spațiul public românesc o serie de teme și narțiuni false/înselătoare, așa cum au fost ele identificate la nivelul instituțiilor UE și a altor organizații internaționale, cunoscut fiind că fenomenul dezinformării în mediul online îmbracă ipostaze variate. Aria de cuprindere a cercetării este descrisă în secțiunea introductivă (pagina 8) a raportului incriminat, unde se face precizarea că obiectivul este acela de a lumina, "într-o manieră condensată, dar cuprinzătoare, particularitățile infodemiei în România, cu accent pe vulnerabilitățile și riscurile asociate spațiului digital." Autorii raportului sunt interesați nu doar de știrile false, dar și de "jumătățile de adevăr" și de "abordările conspiraționiste" (pag. 8).

O tipologie comprehensivă a dezinformării online porneste de la definiția de lucru folosită de UE și evocată de reclamant, în acțiune, însă nu se limitează la aceasta.

Cercetătorii în domeniu includ în cadrul maladiilor comunicative (information disorder) nu mai puțin de 7 forme de manifestare a dezinformării (disinformation) sau informării înselătoare (misinformation).

O parte dintre ele, între care și cele ce au generat, prin ricoșeu, prezentul conflict juridic, intra mai degrabă în sfera interpretărilor care pot induce în eroare prin contextualizări false sau înselătoare ale faptelor. Alte tipologii sunt cele ce nu se limitează la fapte obiective, ci reprezintă afirmații ce manifestă o încărcătură ideologică, precum și narțiunile toxice și teoriile conspirației care reprezintă de asemenea, forme cu conținut daunător în mediul online ("harmful content"). Narțiunile toxice au fost analizate din prisma potențialului lor de a eroda încrederea populației în

autorități și în măsurile de protecție anti-Covid, cu afectarea disponibilității cetățenilor de a respecta instrucțiunile (ordinele) emise de instituțiile abilitate, așa cum sunt, de pildă, cele referitoare la distanțare socială, la evitarea adunărilor voluntare și a aglomerațiilor sau la purtarea măștii în spații publice (așa cum este clar precizat în studiu la paginile 10, 11, 12 și 13, cu referințe la literatura de specialitate, precum și la Comunicarea oficială a Comisiei Europene intitulată ”Combaterea dezinformării în legătură cu COVID-19 – Asigurarea unei informări corecte”).

Asa cum am menționat mai sus, raportul a pornit de la cartografierea temelor și naratiunilor false/inselatoare despre COVID-19, așa cum au fost ele identificate de către Serviciul European de Acțiune Externă prin intermediul Grupului Operativ East StratCom (platforma euvsdisinfo.eu) și alte organizații independente de fact-checking, precum: AFP, CORRECTIV, PAGELLA POLITICA/FACTA, FULL FACT, & MALDITA.ES și INTERNATIONAL FACT-CHECKING NETWORK, care reunește 48 de organizații din 30 de state ale lumii.

În pasul următor s-a urmărit corespondența acestor teme și naratiuni în spațiul online din România, teme și naratiuni ce au fost identificate prin exemple concrete la nivelul mai multor surse, incluzând numeroase publicații și site-uri, comunități, grupuri și persoane cu profiluri publice de Facebook.

Studiul nu a realizat o ierarhizare a acestor teme, naratiuni, mesaje sau surse, scopul său fiind realizarea unei “fotografii” în timp real a conținutului potențial inselator/daunator care circula pe platformele digitale din România la momentul analizei.

Metodologia aplicată, descrisă în capitolul omonim de la pagina 16 a studiului, a fost una calitativă, bazată pe analiza textuală a postărilor și articolelor și pe o analiză vizuală a imaginilor selectate.

Nu s-au încadrat ca informații false/inselatoare, ori naratiuni toxice întrebările și preocupările firești și legitime privind gestionarea pandemiei cu toate consecințele ce decurg de aici, așa cum este precizat la pagina 17 a studiului.

În ceea ce-l privește pe Gheorghe Piperea, menționarea sa în cadrul raportului s-a făcut:

- În cadrul secțiunii “Plandemie. Mascarada” a fost inserată expunerea cu privire la “farsa medicală” din postarea sa din 4 iunie 2020. În acest context, am apreciat, așa cum am menționat și în partea metodologică, că dezinformarea/ infodemia în perioada pandemiei cu COVID-19 se poate manifesta și la nivelul unui vocabular conspirationist, în cazul de față prin invocarea existenței unei pandemii false sau planificate, împrejurare asupra căreia reclamantul s-a pronunțat public fără nicio explicație de delimitare conceptuală pe contul său de Facebook.
- În secțiunea “O simplă viroză” au fost selectate afirmații din spațiul online cu privire la minimalizarea gravității infecției cu COVID-19. În acest caz reclamantul a postat afirmația potrivit căreia “s-a dovedit a fi, între timp, un virus mai puțin contagios decât cele care dau gripa banală”, aspect de natură să determine adoptarea unor comportamente riscante și periculoase pentru sănătatea ale persoanelor expuse unor asemenea mesaje, respectivă postare adunând 2000 de reacții și aproape 600 de distribuiri.

- In sectiunea “Fara botnita” reclamantul a postat in data de 05.07.2020: “dovada CLARA ca mastile de protectie sunt ineficiente contra coronavirusului”, facand referire la un raport al Centrului pentru Prevenirea si Controlul Bolilor din SUA, in respectivul raport neexistand nicio mentiune potrivit careia mastile nu ar fi eficiente contra COVID-19, iar una dintre concluziile studiului respectiv fiind aceea ca mastile ar putea chiar reduce transmiterea altor forme de infectii, in orice caz acestea limitand raspandirea coronavirusului si impiedicand transmiterea virusului de catre persoanele care nu cunosc ca sunt infectat
- In sectiunea “Dictatura si Noua Ordine Mondiala” inclusa intr-un clip video postat pe pagina OCHR pe data de 10 iulie cu tema “instaurarea dictaturii sanitare”, “institutionalizarea copiilor ai caror parinti sunt pozitivi cu COVID-19” sau “genocid” se gaseste si declaratia reclamantului Gheorghe Piperea despre restrictiile de limitare a raspandirii COVID-19 asemanatoare cu reglementarile din “**perioada nazistilor**” cand “persoanele cu dizabilitati nu aveau voie sa traiasca”, de aceea suntem “obligati sa fim sanatosi”. Identificarea de asa zise asemanari intre masurile si restrictiile adoptate in timpul pandemiei, pe de o parte, si „perioada nazista”, instaurarea unei „dictaturi sanitare”, sau planuri pentru „eradicarea populatiei”, pe de alta sunt daunatoare si de natura sa creeze neincredere si panica in randul unor persoane; naratiunile conspirationiste si teoriile conspiratiei, prin incarcatura lor ideologica, fac apel la emotii, reprezentand forme de continut cu potential daunator in mediul online, mai ales atunci cand acestea au expunere la un public de zeci de mii de urmaritori.

In toate situatiile mentionate, raportul nu a facut nicio etichetare si nu a exprimat nicio judecata de valoare la adresa autorului, raportul limitandu-se la a inventaria teme si naratiunile toxice/inselatoare cu potential daunator in ceea ce priveste o problema grava de sanatate publica.

In egala masura, raportul nu a formulat niciun atac la persoana, jigniri, denigrari, referiri la background-ul sursei si nu a folosit notiuni de tipul “lista neagra”. Rezultatele cercetarii, asa cum au rezultat ele pe baza consultarii literaturii de specialitate, a rapoartelor emise de organisme europene sau de fact-checker-i recunoscuti la nivel european/ international si pe baza aplicarii unei metodologii clare de analiza si cercetare, au fost expuse intr-o maniera analitica, rece, fara personalizari, fara apeluri la actiune in ceea ce priveste sursele care au constituit corpusul de cercetare, fara pretinse intimidari. In mod eronat, reclamantul afirma ca raportul este menit sa il intimideze si ca il singularizeaza ca fiind „dezinformatorul numarul 1”. Plasarea reclamantului pe locul 1 in anexa referitoare la conturile personale se datoreaza faptului ca, intre conturile de facebook care au intrat in corpusul cercetarii, contul reclamantului are numarul cel mai mare de urmaritori (acest criteriu fiind precizat clar in textul raportului).

In acest context, apar ca fiind total neintemeiate analizele si incadrările referitoare la intrunirea conditiilor de existenta a raspunderii civile delictuale si cu atat mai mult a vreunui atac la adresa demnitatii, toate afirmatiile apartinand in integralitate autorului si fiind preluate ca atare, nemodificate si nealterate de la sursa, respectiv pagina de Facebook a reclamantului.

IV. In drept:

Inca de la inceput, este esential a mentiona faptul ca declaratiile/ comportamentul reclamantului s-au manifestat pe pagina online/ contul de Facebook, cu acces public. Vastitatea unei retele de socializare presupune, raportat la natura, particularitatile si scopul acesteia, ca utilizatorii nu detin proprietatea spatiului efectiv de publicare, neputand estima si cu atat mai putin controla intinderea acestui spatiu care, astfel, capata caracter public si accesibilitate potentiala.

Asa cum s-a statuat in mod constant in jurisprudenta, inclusiv prin decizii ale ICCJ, “nu se poate retine ca reseaua de socializare Facebook ar fi un spatiu privat comparabil cu o cutie postala electronica, intrucat cutia postala electronica este controlabila de catre proprietar, sub aspectul continutului informational transmis, respectiv depozitat, in timp ce Facebook este o retea de socializare informationala publica receptiva perpetuu in web (internet) bazata pe un site web la care utilizatorii se pot inscrie si interactiona liber cu alti utilizatori, deja inscrisi”.

Asadar, fapta reclamantului constand in postarile citate anterior indeplineste exigenta juridica privind caracterul public, intrucat mesajele au fost postate pe o retea de socializare care prin natura sa este destinata accesului public/oricarui utilizator (existent, eventual, nou, potential, intermediat) si intrucat mesajele au fost postate cu intentia directa a parvenirii la cunostinta utilizatorilor publici ai paginii reclamantului.

Prin **Decizia nr. 4546/2014**, ICCJ a mai statuat si urmatorul aspect relevant: “Caracterul public al faptei imputate reclamantului rezultă și din consecințele efective și directe ale postării în discuție, în măsura în care, urmare a accesării paginii de socializare a recurentului de către anumiți utilizatori (asociați publicului), mesajul a devenit accesibil publicului larg, neutilizator al rețelei de socializare în cauză, prin diseminarea acestuia în mass-media.”

Am simtit nevoia sa facem aceasta precizare pentru a cere instantei sa excluda de plano orice aparare a reclamantului relativa la lipsa caracterului public al postarilor.

Invederam instantei ca, desi intelegem pe deplin drepturile substantiale si procesuale aflate la indemana oricarei persoane ce se considera prejudiciata in drepturile sale nepatrimoniale, nu putem totusi sa nu opinam ca prezenta actiune excede cerintei buneii-credinte inerente si necesare intentarii oricarui proces, transformandu-se mai degraba intr-o veritabila campanie de “hartuire judiciara” a subscrisei, fundamentata pe resorturi interne de neinteles.

In ceea ce priveste prezentul litigiu, prin intampinare, apararile noastre se vor fundamenta si se vor raporta la izvoare – texte de lege si jurisprudenta-conventionale, pe de o parte, precum si la izvoare – texte de lege substantiale si practica instantelor de drept intern.

Aceasta abordare este impusa atat de specificul litigiului pendinte, cat si de intentia noastra de a facilita parcurgerea, dar si primirea prezentelor aparari.

Astfel, Codul de bune practici de la nivelul UE la care face trimitere reclamantul prin cererea de chemare in judecata **nu este un document cu caracter obligatoriu**, el trasand doar niste linii de principiu privind combaterea dezinformarii, fara ca definitia adoptata sa epuizeze toate formele de manifestare ale dezinformarii.

In plus, libertatea de exprimare pe care o invoca reclamantul impune si o responsabilitate crescuta cu privire la comunicarea pe care o face publica, cu atat mai mult cu cat in cauza avem de-a face cu un fenomen pentru care nu exista inca niste explicatii definitive.

Pozitia exprimata de reclamant, inasa, nu lasa loc de dubiu, ea evocand sensul gramatical al termenului “dezinformare”, care reprezinta o informare eronata facuta cu intentie. Însă, așa cum am precizat mai sus, obiectul studiului se referă nu doar la dezinformare (stricto sensu), ci și la jumătăți de adevăr, abordări conspiraționiste și, în general, la narațiunile toxice legate de pandemie care pot influența negativ conduita cetățenilor, cu impact semnificativ la nivel social și de sănătate publică.

In niciuna dintre ipotezele analizate in studiu/raport, afirmatiile reclamantului nu sunt doar niste pareri personale, avand in vedere ca in spatele fiecarei postari se ascund teme nocive, toxice, menite sa induca in eroare si sa conduca cititorii spre interpretari inselatoare ale realitatii. Invocam, inca o data, folosirea comparatiilor intre masurile de management al pandemiei si **perioada nazista**, comparatii despre care se poate sustine ca sunt toxice si daunatoare, mai mult, comparatii a caror folosire in spatiul public este strict reglementata (vezi legislatia pentru combaterea antisemitismului si a negationismului).

Interpretarile cu privire la informatii “sigure” furnizate de reclamant intr-un mediu public nu pot fi justificate de libertatea de exprimare, atata timp cat el cunostea sau cel putin trebuia sa cunoasca de la inaltimea pregatirii sale academice ca pozitia pe care o sustine public nu se sprijina pe adevar.

Insasi formularea prezentei actiuni denota ca nici in momentul de fata, reclamantul nu este pregatit sa accepte realitatea decurgand dintr-un studiu academic, ci insista sa introduca teme false referitoare la demnitate si la pretinse pagube materiale provocate de un studiu stiintific in conditiile in care acest studiu nu se refera la persoana lui Gheorghe Piperea, ci la fapte obiective ale unor persoane, organizatii, etc. care au diseminat public informatii dovedit neconforme realitatii cu scopul de a induce publicul larg in eroare.

Trecand mai departe, vom enumera in cele ce succed, cateva dintre obiectivele Uniunii Europene, obiective ce prezinta relevanta in speta pendinte.

Unul dintre obiectivele de baza ale Uniunii Europene, consacrat si reglementat in TFUE, este **dezvoltarea educatiei si formarea profesionala**.

In acest sens, art. 165 alin. 2 din TFUE prevede printre altele ca “*Actiunea Uniunii urmareste: sa dezvolte dimensiunea europeana a educatiei (...); sa promoveze cooperarea dintre institutiile de invatamant; sa dezvolte schimbul de informatii si de experienta privind problemele comune sistemelor educationale sin statele membre; sa incurajeze dezvoltarea educatiei la distanta;*”

In egala masura, art. 179 din TFUE reglementeaza **cercetarea si dezvoltarea tehnologica si spatiul**, un alt obiectiv de baza al Uniunii Europene, prevazand ca “*(1)Uniunea are ca obiectiv consolidarea bazelor sale stiintifice si tehnologice, prin crearea unui spatiu european de cercetare in care cercetatorii, cunostintele stiintifice si tehnologiile sa circule liber, precum si favorizarea cresterii competitivitatii sale, inclusiv in industrie, precum si promovarea activitatilor de cercetare considerate necesare in temeiul altor capitole din tratate. (2) In acest scop, aceasta incurajeaza*

in intreaga Uniune intreprinderile, inclusiv intreprinderile mici si mijlocii, centre de cercetare si universitatile, in eforturile lor de cercetare si dezvoltare tehnologica de inalta calitate;(...)"

Nu in ultimul rand, art. 168 din TFUE reglementeaza **sanatatea publica**, consacrand printre obiectivele Uniunii si acela ca actiunea Uniunii "*cuprinde, de asemenea, combaterea marilor epidemii, favorizand cercetarea cauzelor, a transmiterii si prevenirii acestora precum si informarea si educatia in materie de sanatate, precum si supravegherea amenintarilor transfrontaliere grave privind sanatatea, alerta in cazul unor asemenea amenintati si combaterea acestora.*"

In mod inevitabil, urmeaza sa cerem intai onoratei instante sa analizeze raportul dintre **criteriile relevante** privind punerea in balanta a drepturilor prevazute de art. 8 CEDO si art. 10 CEDO prin raportare la felul in care acestea au fost statuate de CEDO.

In aceste conditii, solicitam instantei sa constate ca raportul/studiul incriminat **contribuie in sine cu o doza suficient de insemnata la o dezbatere de interes general.**

Cu titlu general, rugam instanta sa constate ca acesta nu reprezinta nici pe departe o atingere adusa drepturilor reclamantului, ci reprezinta tratarea unui subiect de mare interes public, actual si extrem de controversat, problema dezinformarii in contextul pandemiei de COVID-19.

Definitia obiectului de interes general depinde de circumstantele fiecarei cauze, dar acesta – **obiectul de interes general** – exista cu precadere, mai ales in cazul unor situatii care privesc domenii esentiale (White c. Suedia, Egeland si Hanseid c. Norvegia) – chestiuni serioase asadar. Or, este evident ca analizarea unui subiect precum dezinformarea in contextul pandemiei cu COVID-19 este circumscrisa notiunii obiectului de interes general.

In cadrul aceluiasi **interes general si libertatii de exprimare** sunt incluse toate materialele care au aptitudinea de a conduce la o dezbatere de interes general.

Mai important de atat, s-a precizat in mod constant in practica conventionala ca sunt aparate si protejate de art. 10 **nu numai afirmatii incluse in cadrul unor debateri politice sau de alta natura publica, ci si discutarea oricaror subiecte care intereseaza opinia publica in general sau chiar numai un segment al acesteia (Thorgeirson c. Islandei).**

Am gasit esentiala sublinierea de mai sus, avand in vedere circumstantele concrete ale litigiului: va rugam sa constatati ca materialul incriminat vizeaza o chestiune de natura vitala, desfasurata in spatiul public, reclamantul fiind implicat in mod voit in una dintre cele mai sensibile si controversate teme dezbatute la nivel mondial, respectiv pandemia.

Aici apare oportun locul sa reafirmam ca un alt criteriu si element de practica CEDO care trebuie sa fie luat in considerare este cel al **comportamentului anterior** al persoanelor ce fac obiectul unor informatii (Hachette Filipacchi Associates (ICI PARIS) c. Franta).

Asadar, in conditiile in care reclamantul este o persoana publica, cele doua criterii mentionate anterior, respectiv **obiectul de interes general si comportamentul anterior** capata o relevanta sporita in analiza pe care instanta urmeaza sa o faca in cauza pendinte.

Consideram ca **asumarea statutului de profesor universitar si avocat cunoscut, un profesionist in domeniul juridic**, presupune ca acesta va face obiectul atat a unor lucrari elogioase, cat si a altora, de alta natura critica sau pe alocuri nefavorabile chiar.

Jurisprudenta conventionala a mai statuat ca, atunci cand instantele analizeaza litigii precum cel de fata, trebuie sa mai ia in calcul si un alt criteriu de analiza, **obiectul materialului**.

Or, cu riscul de a ne repeta, trebuie sa mentionam ca obiectul materialului nu l-a constituit atat persoana Gheorghe Piperea, cat grava problema a dezinformarii in mediul digital in contextul pandemiei de COVID-19.

Un alt criteriu relevant avut in vedere de jurisprudenta CEDO este si cel al modalitatii de obtinere a informatiilor si al veridicitatii lor.

In concret, *“Curtea a hotărât deja că garanția oferită ziariștilor (în speta, specialiști în domeniul comunicării și al dezinformării în mediul online) la art. 10, în ceea ce privește rapoartele privind probleme de interes general, este subordonată condiției ca aceștia să acționeze cu bună-credință, pe baza unor fapte exacte, și să furnizeze informații „fiabile și precise”, respectând deontologia jurnalistică [a se vedea, de exemplu, Fressoz și Roire împotriva Franței (MC), nr. 29183/95, pct. 54, CEDO 1999-I; Pedersen și Baadsgaard, citată anterior, pct. 78; și Stoll împotriva Elveției (MC), nr. 69698/01, pct. 103, CEDO 2007-V].”*

Or, în speta dedusă judecării, subscrișă nu am făcut altceva decât să preluăm ca atare, fără nicio modificare, postările de pe pagina de Facebook a reclamantului.

Nu mai puțin important apare și un alt criteriu conventional ce trebuie analizat de instanțele naționale, respectiv **continutul, forma și consecințele publicării**.

Din acest punct de vedere, solicităm instanței să constate că studiul/raportul a fost publicat pe site-ul web al asociației noastre, fiind accesibil publicului, ca acesta nu aduce nicio atingere dreptului la demnitate și reputație al reclamantului, reprezentând o simplă analiză a afirmațiilor publicate în mediul online de către acesta, ca analiza urmează o metodologie clară (inclusiv sau mai ales în ceea ce privește filtrarea și identificarea surselor de informații înșelătoare care constituie obiectul analizei), ca afirmațiile publice ale reclamantului au fost prezentate în mod nedeformat în cuprinsul studiului, ca nu s-a produs niciun atac asupra persoanei reclamantului.

În ceea ce privește **forma/stilul și contextul mesajului critic**, la fel de important precum conținutul materialului, este și limbajul acestuia, altfel spus, „haina” în care acesta este îmbrăcat.

Astfel, vă învederam că studiul/raportul incriminat folosește un limbaj de specialitate, abordând tema dezinformării raportat la cele 82 de surse consultate care au pus în circulație informații false/înșelătoare și narțiuni toxice despre pandemie, fiind colectate și analizate în acest sens 150 de materiale care au circulat în mediul online în perioada 15 martie-9 octombrie 2020.

În ceea ce privește **scopul demersului științific**, vă învederam că atunci când se analizează o acuzație de atingere adusă imaginii unei persoane, adevărul obiectiv nu poate fi singurul criteriu de luat în considerare, ci este necesar să se analizeze și buna-credința a autorului afirmațiilor care afectează reputația părții vătămate.

In consecinta, analiza atitudinii subiective a autorului raportului trebuie analizata atat in raport de adevarul afirmatiilor sale, cat si in raport de scopul demersului stiintific.

In ceea ce-l priveste, trebuie verificat daca subscrisa am urmarit sa informam opinia publica asupra unor chestiuni de interes public, proces ce implica in mod inerent si afectarea persoanei vizate intr-o anumita masura, sau daca unicul scop al acesteia a fost de a afecta in mod gratuit imaginea persoanei vizate.

Or, in speta, este evident ca subscrisa am urmarit prezentarea unor informatii de interes public evident cu privire la dezinformarea si fenomenul infodemiei in mediul online in contextul pandemiei de Covid-19 (deci intr-u context de urgenta sanitara), neavand, evident, ca scop denigrarea reclamantului.

Scopul urmarit de subscrisa prin publicarea raportului a fost acela de a prezenta o serie cat mai larga de informatii esentiale pentru cunostinta publicului larg, verificabile si credibile, de interes general.

In concluzie, rugam instanta ca, analizand coroborat criteriile enuntate mai sus, impuse de jurisprudenta Curtii Europene a Drepturilor Omului, sa aprecieze ca drepturile nepatrimoniale invocate nu au fost vatamate prin actiunea de publicare a raportului incriminat.

In alta ordine de idei, consideram ca instanta ar trebui sa analizeze pretentiile reclamantului si prin prisma coordonatelor dreptului la instruire astfel cum este consacrat de dispozitiile art. 26 din Declaratia Universala a Drepturilor Omului, art. 13 din Pactul International cu privire la Drepturile Economice, Sociale si Culturale, art. 2 din Protocolul nr. 1 Additional la Conventie.

Desi reglementarea vizeaza in principal drepturi ale copilului, art. 2 din Protocolul 1 mentioneaza expres ca **nimanui nu i se poate refuza dreptul la instruire**, motiv pentru care acesta este reglementat ca drept fundamental si social si recunoscut in beneficiul tuturor membrilor societatii, fiind garantat oricarei persoane.

Din aceasta perspectiva, dreptul fundamental la instruire poate fi privit distinct, dar circumscris dreptului la libera exprimare, diferenta facand-o, in mod evident, aspectul calitativ al informatiilor diseminate de catre persoane cu competenta recunoscuta in domeniul educational.

In acest context, urmeaza sa constatati ca studiul incriminat, prin maniera de abordare si prin instrumentele de analiza folosite se deosebeste in mod cert de o informare generala de tipul informarii publicului prin mass-media, beneficiind de o metodologie si de o expertiza ce il situeaza in zona unui instrument stiintific, cu un spectru de adresabilitate dual, atat pentru publicul larg, interesat de fenomenul dezinformarii in sens generic, cat si pentru specialisti sau persoane urmaresc sa inteleaga fenomenul dintr-o perspectiva academica.

Fata de aceasta imprejurare, este exclus ca prin gradul de generalitate pe care il implica studiul sa se fi urmarit atingeri aduse demnitatii celor ce sunt mentionati cu titlu de exemplu in cadrul obiectului studiului.

Folosind aceeași logică, ar presupune ca reclamantul, în calitate de profesor universitar ar trebui să își asume continuu riscuri de același gen ca cele pretinse subscrisei atunci când, în exercitarea activității didactice pune la îndemână studenților exemple concrete din viața cotidiană folosite strict în scop didactic.

Este evident că a judeca astfel conduce la concluzii absurde ce nu pot fi primite.

Mai departe, reintrând pe tărâmul dreptului intern, va învedeream faptul că art. 1357 NCC impune întrunirea cumulativă a catorva condiții, respectiv existența unei fapte ilicite cauzatoare de prejudicii savarsita cu vinovăție în vederea atragerii răspunderii civile delictuale.

În cele ce urmează, vom arăta că niciuna dintre condițiile necesare în vederea atragerii răspunderii civile delictuale a subscrisei nu este incidentă în prezenta cauză.

Astfel, vom cere instanței să aprecieze că nu am comis cu ocazia publicării raportului incriminat, **nicio faptă prejudiciabilă.**

Este de remarcat, în primul rând, modul de redactare a materialului științific. Acesta nu conține păreri personale, subiective ale autorilor, nu conține contestări ale unor fapte și date indiscutabile.

În plus, așa cum am mai precizat deja, textele nu fac altceva decât să redea că atare opiniile exprimate de reclamant pe pagina sa personală de Facebook.

Ne vedem nevoiți să repetăm că o simplă lectură cu bună credință a raportului exclude notiunea unor aprecieri negative.

Trecând mai departe, din punct de vedere al substanței probelor cu înscrisurile, vom cere instanței să constate următoarele ca fiind rezultate din acestea:

- materialul incriminat reprezintă un studiu științific cu privire la dezinformarea în mediul digital, nicidecum un atac la adresa reclamantului

- informațiile prezentate sunt reale, bine documentate, iar afirmațiile reclamantului au fost preluate de pe pagina acestuia de Facebook.

- reclamantul este o persoană publică, un cadru universitar și un profesionist în domeniul dreptului ale cărui "opinii" sunt susceptibile de a influența masele (o dovadă, în acest sens, fiind constituită de numărul mare de urmăritori – peste 70.000 - al profilului de Facebook al reclamantului, conform Anexei nr. 10 a studiului incriminat);

Finalizând, dar neputând chestiona lipsa faptei prejudiciabile, urmează a ne referi, pe scurt, la **chestiunea vinovăției** solicitând instanței să constate că aceasta **nu există în niciuna dintre cele două forme posibile, intenție sau culpă.**

Astfel, este important de relevat faptul că, nu am făcut altceva decât să informăm opinia publică în legătură cu o chestiune de interes major.

CEDO a consacrat prin hotărârile pronunțate în cauzele Thorgeirson contra Islanda și Lingens contra Austria următoarele: „când instanța trebuie să aleagă între protecția reputației sau

drepturilor reclamantului si protejarea, incurajarea discutiilor deschise asupra chestiunilor de interes public, prioritatea este acordata acestora din urma”, „ libertatea de exprimare include nu numai informatiile si ideile primite favorabil sau cu indiferenta (de opinia publica) ori considerate inofensive, dar si pe acelea care ofenseaza, socheaza sau deranjeaza, acestea fiind cerintele pluralismului, tolerantei si spiritului deschis”.

Astfel, va rugam sa constatatati ca dispozitiile art. 10 CEDO protejeaza nu numai informatiile sau ideile primite favorabil sau care sunt considerate inofensive sau indiferente, ci si acelea care ofenseaza, socheaza sau ingrijoreaza statul, un anumit segment al populatiei sau o anumita persoana.

Cat priveste buna-credinta, va solicitam sa constatatati ca valorile inglobate in conceptul de buna-credinta se raporteaza la dreptul la informare, obiectivitate si adevar, aspecte ce au fost pe deplin deservite de demersul nostru, intr-adevar, toate informatiile cuprinse in raport fiind verificabile si conforme realitatii obiective, in ciuda faptului ca aceste imprejurari il deranjeaza in mod vadit pe reclamantul din prezenta cauza.

In ceea ce priveste conditiile pe care orice limitare a libertatii de exprimare trebuie sa le indeplineasca pentru a fi conforme cu art. 10 par. 2 CEDO, invederam instantei urmatoarele:

O ingerinta in libertatea de exprimare a unei persoane, pentru a putea fi considerata conforma cu prevederile art. 10 par. 2 CEDO, trebuie sa indeplineasca in mod cumulativ urmatoarele 3 conditii:

- ☐ Sa fie prevazuta de lege
- ☐ Sa urmareasca unul dintre scopurile legitime enuntate in art. 10 par. 2
- ☐ Sa fie necesara intr-o societate democratica pentru atingerea scopului legitim urmarit

Necesitatea intr-o societate democratica este poate cea mai importanta cerinta pe care o autoritate publica, in cazul nostru instanta de judecata, trebuie sa o indeplineasca in momentul in care restrange libertatea de exprimare a unei persoane.

Prin urmare, nu este suficient ca autoritatea nationala care instituie o masura ce afecteaza libertatea de exprimare sa isi justifice solutia prin simpla invocare a scopului legitim identificat in par. 2 al art. 10.

Rezulta ca, pentru a fi compatibila cu art. 10 din CEDO, o ingerinta adusa libertatii de exprimare trebuie sa respecte principiile stabilite de Curte in ceea ce priveste notiunea de “necesitate intr-o societate democratica”.

Aceasta sintagma a fost explicata de CEDO in sensul ca “*adjectivul “necesar” nu are flexibilitatea unor termeni ca “admisibil”, “normal”, “util”, “rezonabil” sau “oportun”. Adjectivul “necesar” implica faptul ca ingerinta in cauza trebuie sa corespunda unei nevoi sociale imperioase.*

Asa cum rezulta din jurisprudenta Curtii (cauza nr. 26132/95 Bergens Tidende si altii c. Norvegiei, cauza Sunday Times c. Marii Britanii), analiza necesitatii unei masuri ce afecteaza libertatea de exprimare, pentru a duce la concluzia compatibilitatii cu prevederile Conventiei, trebuie sa

evidentieze faptul ca aceasta raspunde unei “nevoi sociale imperioase” care a determinat adoptarea ei.

Revenind la criteriul vinovatiei, reamintim ca potrivit art. 14 alin. 2 Cod civil, buna-credinta se prezuma si este necesara dovada contrarie din partea reclamantului. Or, simpla afirmatie a acestuia, in sensul evidentei rele-credinte, nu este suficienta sa rastoarne prezumtia de buna-credinta. Nici elementele indicate de acesta, respectiv modalitatea de redactare a raportului si continutul sau nu dovedesc lipsa bunei-credinte, nefiind nici macar explicitata in vreun fel afirmatia ca unele o dovedesc pe cealalta. De altfel, modalitatea de redactare si continutul nu depasesc cu nimic limitele exercitarii dreptului la libera exprimare.

In cele din urma, dar nu mai putin important decat celelalte conditii ale raspunderii delictuale, ne vom opri la **analiza prejudiciului si quantumul acestuia solicitat, aratand ca acestea sunt total nedovedite.**

Modul in care reclamantul cere sa se interpreteze dispozitiile art. 1357 alin. 2 C.civ. este total strain de vointa legiuitorului, nefiind potrivit acesteia, suficienta aparitia unei lucrari stiintifice in forma sa pentru atragerea raspunderii civile delictuale.

In mod limpede, scopul legiuitorului a fost altul, acela de a include in categoria subiectiva a vinovatiei atat intentia, cat si culpa, indiferent de gravitatea sau natura ei.

O interpretare corecta, coerenta si care tine si cont de practica instantei supreme, nu poate conduce decat la concluzia ca, in analiza art. 1357 alin. 1 C.civ., instantele au in continuare obligatia de a analiza si aprecia in ce masura s-a produs o fapta ilicita, savarsita cu vinovatie, care a creat un prejudiciu. O alta concluzie esentiala care se desprinde din modul de redactare a textului substantial este aceea ca toate conditiile si cerintele mentionate anterior trebuie sa se indeplineasca in mod cumulativ, lipsa sau dubiul cu privire la oricare facand sa apara de neprimut actiunile in instanta cu acest temei si obiect.

Astfel fiind, reclamantul persoana fizica nu face niciun fel de dovada din care sa reiasa ca viata lui a fost afectata, ca a suferit vreo trauma, ca a fost marcat din punct de vedere psihic de raportul publicat de subscrisa, ca relatiile de familie s-au deteriorat sau altele asemenea.

In egala masura, reclamantul persoana fizica nu probeaza in niciun fel ca pozitia lui in societate s-a modificat ca urmare a aparitiei raportului, ca optica persoanelor care il cunosc s-a deteriorat, ca si-ar fi pierdut din prestigiul si increderea pe care oamenii din mediul in care traieste si activeaza i-o acordau sau ca, in fine, pozitia lui in plan profesional a avut de suferit.

Reclamantul persoana fizica nu a dovedit ca ar fi fost interpelat de rude sau prieteni cu privire la raportul incriminat si ca astfel, imaginea sa publica sau privata ar fi fost afectata nejustificat si fara temei. Reclamantul nu a dovedit nici macar existenta unor “suferinte generale” provocate de articole.

Retinand toate acestea va rugam sa constatati ca nu exista niciun fel de prejudiciu de imagine, asupra demnitatii sau onoarei ori prejudicii care sa fi provocat reclmantului persoana fizica chiar si niste simple nelinisti emotionale.

Potrivit jurisprudentei CEDO, desi dreptul la o buna reputatie este protejat de art. 8 din Conventie, pentru ca acest articol sa isi gaseasca aplicarea, un atac la reputatia unei persoane trebuie sa atinga un anumit nivel de gravitate si sa cauzeze un prejudiciu exercitarii dreptului victimei la respectarea vietii private (A contra Norvegiei). In lipsa oricarei dovezi, este greu de cuantificat care este nivelul de gravitate al prejudiciului.

Daca in privinta prejudiciului rezulta clar ca acesta nu exista, nu este dovedit si nici dovedibil, putem afirma cu certitudine ca in privinta cuantumului daunelor solicitate, avem de-a face cu o **veritabila imbogatire fara just temei**.

Este evident ca actiunea in raspundere civila delictuala, astfel cum a fost exercitata, s-ar transforma din perspectiva reclamantului intr-o veritabila sursa de imbogatire.

In acest sens, va solicitam sa constatatati ca reclamantul a solicitat daune morale in cuantum de 30.000 de lei si daune punitive (!) in cuantum de 300.000 de lei.

In privinta primei categorii de daune, dupa cum s-a statuat in jurisprudenta relevanta, suportul acordarii de despagubiri pentru daunele morale provocate ca urmare a vatamarii unui drept, rezida in ideea de compensare.

Prin acordarea de despagubiri intr-un cuantum adecvat, vatamarea si suferinta provocate, chiar daca nu pot fi suprimate, adica sterase din memoria afectiva a victimei, pot fi intr-o anumita masura atenuate, astfel incat i se poate oferi persoanei prejudiciate o satisfactie compensatorie.

In privinta criteriilor de stabilire a despagubirilor aferente prejudiciilor morale, se iau in vedere criterii obiective rezultand din cazul concret dedus judecatii, in raport de consecintele negative suferite de victima pe plan psihic, importanta valorilor lezate, masura lezarii, intensitatea cu care au fost percepute, masura in care i-a fost afectata situatia familiala, profesionala si sociala.

In privinta celei de-a doua categorii de daune pretinse de reclamant, va solicitam sa constatatati faptul ca in sistemul nostru de drept nu sunt recunoscute daunele punitive si sa respingeti capatul de cerere prin care ele sunt solicitate ca inadmisibil.

Aceasta categorie de daune este specifica sistemelor de drept de common law si reprezinta un mijloc de sanctionare a relei-credinte, neavand un rol compensator, ci unul punitiv.

Desi specifice sistemelor de common law, daunele punitive au caracter de exceptie chiar si in statele in care sunt recunoscute, aplicandu-se numai atunci cand comportamentul debitorului poate fi caracterizat ca fiind abuziv, opresiv, rauvoitor si pot fi utilizate in acele situatii unde acesta a obtinut avantaje financiare prin comportamentul sau reprehensibil.

Prin urmare, tinand seama de faptul ca daunele punitive nici macar nu au o reglementare in sistemul nostru de drept, consideram ca acestea urmeaza a fi respinse ca inadmisibile de catre instanta.

Cu privire la al cincilea capat de cerere, solicitam sa il respingeti, in egala masura, constatand ca reclamantul nu a dovedit ca afectarea drepturilor i-ar fi produs un prejudiciu de imagine care sa fie

susceptibil de reparare prin prezentarea de scuze publice si prin publicarea hotararii de condamnare pe prima pagina a paginii noastre web timp de o saptamana.

Pentru a se publica hotararea de condamnare, reclamantul avea sarcina probei de a arata utilitatea acestei publicari in repararea imaginii sale, proba pe care nu a facut-o.

Pentru toate aceste motive, va solicitam sa respingeti actiunea si sa obligati reclamantul la plata tuturor cheltuielilor pe care le vom face cu prezentul proces.

In drept: art. 205 si urmatoarele NCPC

Probe: inscrisuri

ASOCIATIA EUROCOMUNICARE,

Prin avocati Mihail Seidner si Alexandru Coman